

Nagy Melinda (szerk.)

A Selye János Egyetem „A tudomány és az oktatás a tudásközpontú társadalom szolgálatában” című

IV. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete

Komárom, 2012. szeptember 13–14.

SJE TKK. ISBN 978-80-8122-008-1

Szabó Tünde

A komáromi Selye János Egyetemen 2009 kora őszén rendeztek először hagyományteremtő szándékkal nemzetközi tudományos konferenciát, különféle szekciókban. Azóta minden év szeptemberében megrendezésre kerül a konferencia. Jelen írásban a rendezvény szekcióiban elhangzott előadásokról, illetve az azokból kiadott konferenciakötetek tanulmányairól¹ kívánunk áttekintést nyújtani, különös tekintettel a nyelvészeti, nyelv- és irodalomtudományi szekcióira.

A sorrendben negyedik konferencia 2012. szeptember 13–14-én került megrendezésre a komáromi Selye János Egyetem Konferenciaközpontjában. Az előadások a következő három szekcióban hangzottak el: **Identitás, Művelődés, Egészség és nevelés.**

Az első részben az előadók az **identitás** problémájának kérdésköreit járták körül. Bándy György: *Rút könyve – Egy identitásváltás története*; Brányi Árpád: *Social capital in regional identity – A snapshot of Hungary*; Fritz Beke Éva: *A komáromi zsidó hitközösség külső szemmel*; Hajnal Mónika és Papp-Váry Árpád Ferenc: *Politikai PR szakértők identitása és imázsa a hollywoodi filmekben*; Iljuk Boris: *Identita migrantů a remigrantů českého původu*; Kaiser Bernhard: *Identität philosophische und theologische Überlegungen zu einem Grundbegriff der Ethnik*; Kmečz Szilárd: *Az identitás problematikája Polányi Mihály filozófiájában*; Kosár Szilvia és Szabó Tünde: *Magyar identitástudat Szlovákiában*; Literáty Zoltán: *Református igehirdetés és református teológia. Homiletikai identitás*; Machata Marianna: *Identity development in second language acquisition*; Olasz Lajos: *Nationalism and integration: Crossroad or specific solution in East Central Europe*; Papp-Váry Árpád Ferenc, Kitta Gergely és Perlaky-Papp József: *A településkommunikáció fontosságáról – Egy reprezentatív kutatás néhány eredménye*; Pinczésné Palásthy Ildikó: *A hivatás gyakorlása*; Poráčová Janka, Čurlíková Katarína, Sedlák Vincet, Blaščáková Marta, Takácsová-Sopková Miriam és Nagy Melinda: *Biometrická identifikácia dermatoglyfických útvarov mužov a žien v regióne Východného Slovenska*; Szarka László: *Az etnikai vegyesség jelenségei a szlovákiai magyarok identitásában*; Szórá Iona: *The Hungarian young people's relationship to Europe, in the years after the change of regime*; Zaccaria Márton Leó: *Néhány gondolat a Magyar munkajogi reform jogelméleti alapjairól.*

A **művelődés** szekcióba a következő tanulmányokat sorolták be: Benčatová Ľudmila: *Slovenčina ako cudzí jazyk na školách s vyučovacím jazykom maďarským*; Boleková Adriana: *Zemny vo výučbe anatómie na začiatku 21. storočia*; Caloňová Darina: *Meranie vzdelávacích výsledkov ako súčť pedagogického vzdelávania*; Dobai-Korcsmáros Enikő, Maitz Virág: *Hallgatók – Erasmus – Oktatás*; Gunčaga Ján: *Vyučovanie matematiky v diele Pedagogika od Juraja Páleša*; Hartl Mónika: *Bor és kultúra, Borkultúra az Ister-granum eurorégió példáján*; Hodossi Sándor: *Olvasóvá nevelés egyházi középiskolákban a 21. század elején*; Horák Rita: *How children in Subotica spend their spare time: The internet*

¹ A konferenciakötetek CD-ROM változatban jelentek meg.

and the television replacing books and games; Horváth Kinga, Ondík Tünde: *A tanárok kommunikációs kompetenciája*; Kiss Tímea: *Ady Endre költészetét elemző középiskolai tananyag néhány verselemzés tükrében*; Lanczendorfer Zsuzsanna: *Egy balladakutatás orvostörténeti vonatkozásai*; Lőrincz Gábor: *A nyelvi variativitás és a nyelvtanítás összefüggései a hatodik és hetedik osztályos szlovákiai magyar nyelvtankönyvek tükrében*; Lőrincz Julianna: *Adjekciós alakzatok József Attila Óda című versének angol és orosz szövegvariánsaiban*; Madaras Lászlóné: *A matematika teoretikus modellje a késői Wittgensteinnél*; Major Lenke, Horák Rita és Czékus Géza: *Szabadkán élő, magyar anyanyelvű kiskolások olvasmányszerkezetének vizsgálata*; Major Lenke: *Assessment of library use by lower primary school pupils in Subotica*; Manniová Jolana: *Osobnost' učitel'a v systéme výchovy a vzdelávania*; Mérei Zsófia: *A zeneterápia magyarországi és nemzetközi kontextusban, valamint annak utángondozói ellátásban történő hasznosíthatósága*; Osvaldová Margaréta: *Hudobná pedagogika detí raného a predškolského veku – inovatívne intervenčné postupy*; Pájer-Keresztes Éva Réka: *Cluster analysis of tertiary attainment and public spending on higher education in Europe*; Simon Szabolcs: *Szlovákiai magyarok és újabb nyelvtörvények*; Szabó Edit: *Projektový prístup v kontexte predprimárnej edukácie*.

A tanulmányok címe alapján is látható, hogy a művelődés témáját különféle szempontokból közelítették meg a szerzők.

Az utolsó blokk **Egészség és Nevelés** címmel a következő tanulmányokat foglalja magába: Ádám Éva: *Fürdőélet a 19. századi Gömörben*; Barcza Attila: *Rekreációs lehetőségek időbeli és térbeli változásai a magyar-osztrák határtérségben*; Blaščáková Marta, Poráčová Janka, Mydlár Jozef, Zahatňanská Mária, Bicáková Lucia és Nagy Melinda: *Vplyv životného štýlu na detí a mládež v regióne Východného Slovenska*; Bodáné Kendrovics Rita: *A projektoktatás eredményei a felelős, környezettudatos magatartás kialakításában a környezetmérnök alapképzés keretein belül*; Borhach Norbert: *Agenesis and other anomalies of palmaris longus muscle*; Csenger Lajosné: *A környezet- és egészségtudatos magatartás kialakításának lehetőségei*; Dombi Mária Adrienn: *Darstellungen behinderter Menschen im 19. Jahrhundert unter Aspekten der Kindheitsgeschichte und pädagogische Rezeptionsgeschichte im 19. Jahrhundert*; Gašpar Ľudovít, Fülleová Margita, Makovník Michal és Bartošová Zuzana: *Edukácia pacienta so syndrómom diabetickej nohy*; Hamplová Ludmila: *Výchova ke zdraví v České republice*; Kereszty Orsolya: *Az utógondozói rendszer kiépülésének kezdete Magyarországon*; Kövecsesné Gösi Viktória: *Általános iskolás tanulók egészségtudatosságának vizsgálata*; Kunsági Andrea, Papp-Váry Árpád Ferenc és Rekettye Gábor: *Creativity through the eyes of first year marketing students – Results of a primary research*; Majzlanová Katarína: *Uplatnenie dramaterapie u detí s problémami v správaní*; Nagy Melinda, Makovický Pavol, Blaščáková Marta és Poráčová Janka: *Egészségnevelés és egészségkultúra az iskolában*; Naszlady Attila: *Gondolatok a felnőttek neveléséről*; Papp-Váry Árpád Ferenc: *Building business fables, tales and short stories into management education*; Papp-Váry Árpád Ferenc és Schwang Zoltán: *Egészségtelen főiskolai évek? Élelmiszerválasztási és fogyasztási szokások*; Sándor Renáta: *Fenntarthatóságra nevelés – „A hely ahol élünk”*; Sipka Péter: *A munkaviszonyból eredő munkavállalói károk érvényesíthetőségének változásai az új Munka Törvénykönyve alapján*; Somhegyi Annamária: *A teljes körű iskolai egészségfejlesztés rendszerű megvalósítását elősegítő elemek az új köznevelési törvényben*; Strédl Terézia: *A pedagógiai terápia jelentősége*; Szandi-Varga Péter, Kováts Németh Mária és Gálfi Márta: *Klórozott szénhidrogének okozta környezetterhelések ismertetésének szükségessége a fenntarthatóság kialakításának érdekében*; Szemesi Sándor: *Az oktatáshoz való jog érvényesülése Az Emberi Jogok Euró-*

pai Bírósága gyakorlatában; Tóth Gábor és Suskovics Csilla: *A lányok nemi érzésének változásai Magyarországon*.

A következőkben érdeklődési körünknek megfelelően válogatva a tanulmányokból néhány írást részletesebben is bemutatunk. Áttekintésünket egy szlovák nyelvű tanulmánnyal kezdjük, amelyben a szerző, **Benčatová Ľudmila** arra a kérdésre keresi a választ, hogy megfelelő szinten beszél-e a magyar tannyelvű iskolák tanulói a szlovák nyelvet a kötelező iskolalátogatás éveinek befejeztével. Ezenkívül felmerül az a kérdés is, hogy vajon a szlovák nyelvet idegen nyelvként vagy második nyelvként oktatják-e a magyar tannyelvű iskolákban. A szerző ezekkel kapcsolatban úgy vélekedik, hogy a magyar tannyelvű iskolák tanulói nem sajátítják el az államnyelvet a kellő mértékben. Továbbá nem tartja megfelelő alapállásnak a szlovák nyelv idegen nyelvként való oktatását sem. A szlovák nyelvet a magyar tannyelvű iskolákban idegen nyelv helyett második nyelvnek kellene tekinteni, ugyanakkor tanításába be kellene vonni az idegen nyelvek tanításában hatékonynak bizonyuló módszereket.

A Selye János Egyetem Erasmus-programját, az abban rejlő lehetőségeket dolgozta fel a hallgatók és az oktatás szempontjából **Dobai Korcsmáros Enikő**, a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Karának oktatója és **Maitz Virág**, a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Kara hallgatója.

Az olvasóvá nevelés problematikájával foglalkozik **Hodossi Sándor**, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem főiskolai docense az *Olvasóvá nevelés az egyházi középiskolákban a 21. század elején* című tanulmányában. A szerző egy nagyon időszerű témát boncolgat: Baldermann oktatásról szóló elméletén keresztül közelíti meg az irodalomoktatást az egyházi iskolákban. Párhuzamot von a Biblia olvasása és a kötelező olvasmányok oktatása között. Végül megállapítja, hogy az irodalmi művek nagy segítséget nyújthatnak a református iskola céljának megvalósításában, a Krisztust követő emberek nevelésében.

Horváth Kinga, a komáromi Selye János Egyetem Tanárképző Karának dékánhelyettese *Az oktatási rendszer és az iskola funkciói* című írásában ismerteti az oktatási rendszer és a társadalom kapcsolatát, majd részletesen bemutatja az iskola funkcióit. Az egyes funkciók vizsgálatában a szerző több szempontot érvényesít és elemez.

A következő írás a pedagógiai kommunikáció kérdését dolgozza fel. A két szerző: a már említett **Horváth Kinga** és **Ondik Tünde** a pedagógus kommunikációs kompetencia-szükségleteivel és a pedagógiai kommunikáció eszközeivel foglalkozik. Tanulmányukban bemutatnak egy kutatást, mely az alsó tagozatos pedagógus verbális megnyilvánulásait figyeli a tanórán. Kutatásuk egy megfigyelőlap segítségével történt, amelyet a Flanders-féle rendszer alapján állítottak össze a szerzők. Az eredmények bemutatása után rövid összefoglalás olvasható; ebben a kutatók felhívják a pedagógusok figyelmét a pedagógiai kommunikáció során vétett hibákra és azok kiküszöbölésének fontosságára.

Kiss Tímea, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának doktorandusz hallgatója *Ady Endre költészetét elemző középiskolai tananyag néhány verselemzés tükrében* című írása két tankönyvi tananyag vizsgálatát mutatja be. A szerző ismerteti, miképp dolgozza fel Ady Endre költészetét e két tankönyv, melyek közül az egyik szlovákiai magyar, a másik pedig magyarországi. A tanulmány három vers tankönyvi feldolgozására összpontosít: a *Héjánász az avaron*, a *Lédával a bálban* és *A magyar messiások* című versekére. A szerző megállapítja, hogy az általa vizsgált tankönyvek nem fektetnek kellő hangsúlyt az elemzések gyakorlati hozadékára, némely változtatás, mint például az elemzésekhez tartozó kérdések és feladatok lényegretörőbb megfogalmazása elősegíthetné a szövegek jobb megértését.

Lőrincz Gábor, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának doktorandusz hallgatója tanulmányában a nyelvi variativitás és a nyelvtanítás összefüggéseit boncolgatja szlovákiai magyar szerzőktől származó általános iskolai magyar nyelvkönyvek példáján. A szerző ismerteti a témához kapcsolódó szakterminológiát, majd elemzi a variativitás megjelenítését az igék, névszók, mondatzók, viszonyzók és a fogalmazási és kommunikációs készségek fejlesztésének tükrében.

Lőrincz Julianna, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának docente tanulmányában az adjekciós alakzatok előfordulásával ismerkedhetünk meg József Attila *Óda* című versének angol és orosz szövegváltozatainak variánsait elemezve. A szerző kiemeli az ismétlés, az ellentét, a fokozás és a párhuzam adjekciós alakzatait, s ezeket a három szövegtörzshez párhuzamosan vizsgálja. A szerző a rövid fogalommagyarázatot követően rátér József Attila már említett versére, melyet a költő egyik legkiforrottabb létfilozófiai versének tart. Tanulmánya további részében a forrásnyelvi szövegben leggyakrabban használt adjekciós alakzatokat, a változatlan ismétléseket és a variációs ismétléseket kutatja és hasonlítja össze az angol és orosz fordítással.

Simon Szabolcs, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának oktatója írása első részében behatóbban ismerteti a szlovákiai magyarok újabb nyelvtörvényeit, majd egy másfél évtizede lefolyt és újból megismételt kutatás eredményeit összegzi és hasonlítja össze. 1997-ben Simon Szabolcs Lanstyák Istvánnal egy mikrofelmérést készített, melynek során kérdőív segítségével tárták fel a szlovákiai magyar értelmiségnek az 1995-ben hatályba lépett nyelvtörvényről szóló ismereteit. Feltételezésük – és a kutatásuk eredménye – az volt, hogy a szlovákiai magyar értelmiség nem ismeri elég behatóan a nyelvtörvényt. Ez a kutatási eredmény az újabb kutatás során megismétlődött, sőt még negatívabbnak bizonyult.

Kosár Szilvia, a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Karának oktatója és **Szabó Tünde**, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának doktorandusz hallgatója írásában a szlovákiai magyarság identitástudatát és az ezzel kapcsolatos problémákat vizsgálja. A szerzők tanulmányuk első részében bizonyos fogalmak magyarázatával foglalkoznak, majd az ország lakosságát jellemző demográfiai változásokat ismertetik. A tanulmány második része az anyanyelv és az identitástudat összefüggéseit vizsgálja. A szerzők az anyanyelvi oktatásnak az identitástudat formálódásában betöltött szerepe kiemelésével zárják írásukat.

Szarka László, a Selye János Egyetem Tanárképző Kara történelem tanszékének oktatója *Az etnikai vegyesség jelenségei a szlovákiai magyarok identitásában* című írásával szerepel a tanulmánygyűjteményben. A szerző részletesen bemutatja a Felvidéken élő magyarság létét befolyásoló politikai, nyelvhasználati és a társadalmi pozícióban végbemenő változásokat.

Machata Marianna, az Óbudai Egyetem oktatója angol nyelvű tanulmányában a második nyelv elsajátításának feltételeit vizsgálja saját gyermeke fejlődése során. A hangsúlyt annak vizsgálatára helyezi, hogyan tudatosítja a gyermek az adekvát nyelvhasználatot két-nyelvű környezetben (angol–magyar), továbbá mindez milyen hatást gyakorol az identitástudatára.

Strédl Terézia, a Selye János Egyetem Tanárképző Kara neveléstudományi tanszékének oktatója *A pedagógiai terápia jelentősége* című tanulmányában meghatározza a terápia és a pedagógiai terápia terminusokat. A szerző a továbbiakban az empátia fogalmával foglalkozik. Ennek kapcsán betekintést nyújt egy, az egyetemisták körében elvégzett kutatás eredményeibe. Az empátiamérésben a tanulmányaikat megkezdő és a tanulmányaikat már befejezett hallgatók vettek részt. A felmérés eredménye azt lett, hogy a már végzett hallgatók empátiaindexa magasabb, mint a tanulmányaikat megkezdő hallgatóké.

A VÁLLALATI KOMMUNIKÁCIÓ VIZSGÁLATÁNAK NYELVÉSZETI ÉS INTERKULTURÁLIS ASPEKTUSAI

Szerkesztő: Dobos Csilla
Miskolci Egyetem, 2012
ISBN 978-963-358-011-0

A vállalati kommunikáció olyan komplex, számos különböző tényező összjátékából és együtt hatásából kialakuló, többszintű információáramlási folyamat, amelynek színtere a gazdasági élet, végső célja pedig az értékteremtés. Napjainkban a jól működő vállalati kommunikáció versenyelőnyt biztosító tényező, ezért minden sikeres vállalat egyik alapvető jellemzője, hogy kiemelt figyelmet fordít a hatékony információáramlás és sikeres tudástranszfer megszervezésére.

Globalizált, határokon átívelő kapcsolatokra épülő világunkban kiemelkedő szerepe van a kultúrák közötti kommunikációnak is. A nemzetközi vállalatoknál dolgozó vezetők és alkalmazottak számára egyaránt nagyon fontos, hogy rendelkezzenek azokkal az interkulturális kompetenciákkal, amelyek a nemzetközi kommunikációban kulcsfontosságúak.

A vállalatok és a gazdasági élet szereplői körében tudatosan kell hangsúlyozni a kommunikáció fontosságát, és tudatosan kell foglalkozni azzal is, hogy vezetők és beosztottak egyaránt elsajátítsák az udvarias, a hatékony és sikeres információközlés különböző stratégiáit és technikáit.

A kommunikációs színtérnek megfelelő nyelvi reprezentáció megalkotása ugyanis jelentős mértékben befolyásolja az információ áramlásának hatékonyságát, a célcsoportra gyakorolt hatását és ezáltal a vállalat versenyképességét, nyereségességét.